

ORIENTERINGSSAK

Til:
Fakultetsstyret for Det helsevitenskapelige fakultet

Møtedato:
02.12.2020

Sak:

Prognose årsresultat 2020 og utvikling i avsetninger - Det helsevitenskapelige fakultet

Prognose årsresultat legges frem for fakultetsstyret for å informere om økonomisk status for fakultetet pr. oktober 2020 og utsiktene fremover. Saken vil fokusere på bevilgningsøkonomien fra Kunnskapsdepartementet (KD).

Det innledes med status for budsjett 2020-2025 basert på nylig innleverte budsjetter fra enhetene. Så gjøres kort rede for regnskap og budsjett pr. oktober, samt budsjettert årsresultat og status for disponering av fakultetets strategiske midler. Videre gis en prognose på årsresultat 2020 og forventet avsetningsnivå i bevilgningsøkonomien ved utgangen av 2020. Til slutt vil rapporten gi en prognose på videre utvikling i avsetninger basert på budsjett for 2021-2025.

I tabellene angis mindreforbruk i forhold til inntekten med negativt fortegn, og merforbruk i forhold til inntekten angis med positivt fortegn. Budsjettavvik fremkommer som budsjett minus regnskap. Mindreforbruk i forhold til budsjett angis med positivt fortegn, mens merforbruk angis med negativt fortegn.

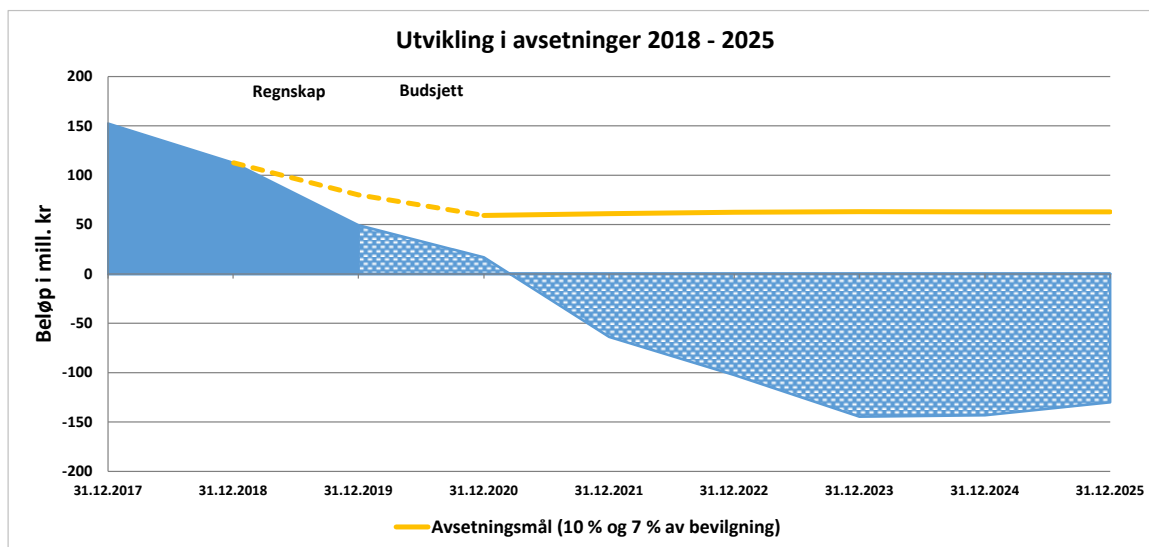
1. Budsjett 2020-2025

I henhold til fakultetets årshjul for budsjettprosessen hadde enhetene ved Helsefak frist i oktober for å levere revidert budsjett for 2020, et periodisert og detaljert budsjett for 2021, samt et foreløpig budsjett for 2022-2025. Budsjettene er basert på en foreløpig inntektsramme som ble lagt ved bestilling til budsjett i september.

Flere enheter ved Helsefak har fått økte inntekter i forbindelse med nye studieplasser i revidert nasjonalbudsjett og det er nå innarbeidet i budsjett. Samtidig har den pågående pandemien påvirket kostnadssiden på flere måter. På den ene siden ser vi merkostnader knyttet til smitteverntiltak, tilrettelegging av digital undervisning og forlengelser av rekrutteringsstillinger som er forsinket på grunn av nedstengningen i mars. På den andre siden ser vi store reduksjoner i kostnader til reiser, kurs, konferanser og seminarer. Den største effekten ser vi imidlertid knyttet til lavere lønnsvekst i 2020 som også akkumuleres over tid. I tillegg er sats for arbeidsgivers innskudd til Statens pensjonskasse for 2021 2,4 prosentpoeng lavere enn 2020 som følger av den lave lønnsveksten dette året. Inntekten for 2020 til UiT er justert med en lønns- og

priskompensasjon på 3 %, mens den faktiske lønnveksten er mindre enn 0,5 %. Sammen bidrar dette til at de økonomiske utsiktene for flere av enhetene er ganske annerledes enn tidligere presentert.

Budsjettert merforbruk i forhold til inntekt i 2020 er redusert fra 55 mill. kr til 33 mill. kr i forbindelse med revidering av budsjett. Budsjettene viser en ekspansiv overbudsjettering i forhold til inntektene i perioden 2021-2023, mens det fra 2024 flater noe ut. I 2025 forventes at inntekten vil være noe større enn de budsjetterte kostnadene. Diagram 1 viser at Helsefak samlet sett budsjetterer å ha 130 mill. kr i negative avsetninger ved utgangen av 2025.

Figur 1: Utvikling i avsetninger fra 2018-2020 og budsjettert utvikling i avsetninger for 2020-2025 (tall i mill. kr)

Budsjettert resultat i bevilgningsøkonomien for perioden 2020-2025 for hver enkelt enhet vises i vedlegg 1, tabell 1. Tilsvarende tabell for prototype 10, ordinær drift, vises i vedleggets tabell 2.

Fellesadministrasjonen

Da universitetsstyret i 2018 vedtok et avsetningsmål for fakultetene, iverksatte fakultetsstyret en rekke tiltak for å ta ned avsetningene på kort sikt for å gi instituttene tid til å ta ned avsetningene i henhold til sine planer. Store deler av overbudsjetteringen skjer derfor på fellesadministrasjonen.

Vedtatt overbudsjettering til utstyrsinvesteringer på fellesadministrasjonen utgjør 41 mill. kr.

Dette skal i utgangspunktet være en permanent overbudsjettering for å gi instituttene rom til å ha noe avsetninger ut over avsetningsmålet uten at fakultetet risikerer inndragning.

Fellesadministrasjonen overbudsjetterer også med totalt 78 mill. kr knyttet til stengingen av AKM og AKM-fondet. I tillegg har man søkt å finne dekning for en del kostnader som ellers kunne dekkes gjennom rammekutt til fakultetets enheter, noe som gjør at fellesadministrasjonen overbudsjetterer med ytterligere 12 mill. kr over perioden. Det er imidlertid ønske om en grundig gjennomgang av prioriteringene på fellesadministrasjonen. Dette vil være en prosess i dekanatet utover vårsemesteret, slik at denne overbudsjetteringen må vurderes som midlertidig.

IMB

Overbudsjetteringen ved IMB er langt lavere enn tidligere presentert. Økte inntekter som følger av nye studieplasser, samt reduserte lønnskostnader som nevnt innledningsvis gjør at overbudsjetteringen er redusert fra rundt 40 mill. kr over en femårsperiode til at prototype 10 er i

tilnærmet balanse. Det er imidlertid en del usikkerhet knyttet til dette, da det i liten grad er budsjettert med kostnader knyttet til økt opptak på legestudiet. Nøkkel for fordeling av inntekten knyttet til legeutdanningen skal imidlertid revideres frem mot sommeren 2021 og dette kan følgelig påvirke både IMB, IKM og ISM sin andel av inntektene.

ISM

Avsetningsnivået ved ISM har vært utfordrende høyt over tid, og budsjettene viser ekspansiv overbudsjettering i 2021-2023 for å ta ned avsetningene. ISM problematiserer at de tildeles finansiering for strategiske satsninger før aktivitet er satt i gang, slik at avsetninger akkumuleres. Dette gjelder både BIN og et nytt samarbeidsprosjekt med Georgia hvor de er tildelt finansiering fra UiT for et prosjekt som varer til 2025. Dette er problemstillinger som vil tas opp med UiT for å unngå at det akkumuleres unødvendige avsetninger knyttet til nye prosjekter. Budsjettet til ISM er imidlertid ikke lagt i balanse i perioden, og positive avsetninger ved utgangen av perioden er i hovedsak knyttet til kjernefasilitetene.

IHO

Nye studieplasser i revidert nasjonalbudsjett har gitt økte inntekter for IHO. I tillegg mener instituttet at inntektssimuleringen knyttet til studiepoeng- og kandidatproduksjon mot slutten av perioden muligens er noe optimistisk. IHO har i liten grad budsjettert med økte kostnader knyttet til de nye studieplassene som er tildelt. Budsjettet er ikke lagt i balanse i perioden og instituttet budsjetterer å ha store positive avsetninger ved utgangen av 2025.

Øvrige budsjettenheter

IPS, IH, IVP og RKBU overbudsjetterer en del på prototype 10 de nærmeste årene, men planlegger å hente det inn mot slutten av perioden. Dette er en fleksibilitet de har innenfor den vedtatte budsjettmodellen, men den samlede overbudsjetteringen og tilhørende risiko må vurderes. IKM har en periode hatt utfordringer med å legge budsjettet i balanse, men inntekter knyttet til nye studieplasser på medisin bidrar positivt og IKM budsjetterer tilnærmet innenfor prototype 10-rammen gjennom hele perioden. IFA og IKO ser ut til å ha mer vedvarende problemer med å holde seg innenfor rammen. Det bør jobbes videre med budsjettene og eventuelle utfordringer må følges opp i tiden fremover.

2. Regnskap og budsjett pr. oktober

Tabell 1: Regnskap og budsjett i bevilgningsøkonomien pr. oktober 2020 - Helsefak (tall i hele 1000 kr)

Kontoklasse	Regnskap	Budsjett	Avvik
3 – Inntekter	-704 049	-704 783	-734
5 – Lønn	508 395	529 911	21 516
6 – Drift	85 593	97 053	11 460
7 - Drift reiser	13 809	29 751	15 942
8 – Finansposter	3	0	-3
9 - Interne transaksjoner	66 406	63 634	-2 772
Totalt	-29 843	15 566	45 410

Regnskapet¹ pr. oktober viser et mindreforbruk på 30 mill. kr i forhold til periodens inntekter. Det er i samme periode budsjettert å bruke i overkant av 15 mill. kr mer enn periodens inntekter, slik at regnskapet viser et mindreforbruk i forhold til budsjett på 45 mill. kr pr. oktober.

Periodens inntekter på 704 mill. kr er i stor grad i henhold til budsjett. Lønnskostnadene er 508 mill. kr, dvs. 21,5 mill. kr lavere enn budsjettert i perioden. Avviket skyldes blant annet at årlig lønnsvekst periodiseres i budsjettet fra mai, mens kostnaden først sees i regnskapet i november eller desember. Budsjettavvik oppstår også fordi det ikke legges budsjett på periodisering av ferie som er overført fra i fjor, mens det vises som en kostnadsreduksjon i regnskapet dette året. Vi vil vurdere å innarbeide periodisering av ferie i budsjett neste år fordi det utgjør en betydelig andel av budsjettavvikene og kan trekke oppmerksomheten bort fra andre reelle avvik.

Det foreløpige regnskapet viser at periodens kostnader knyttet til drift og reiser er 99 mill. kr. Regnskapet viser dermed at kostnadene er 27 mill. kr lavere enn budsjettert. Overordnet er det ikke store avvik knyttet til interne transaksjoner, men flere institutt har budsjettavvik knyttet til investeringer eller føringer mellom bevilgning og BOA slik som indirekte kostnader, egeninnsats, bruk av leiested og egne ansatte.

Det er jevnt over store mindreforbruk som tilsier at budsjettene er vel optimistiske med tanke på aktivitetsnivå, dette til tross for at enhetene nylig har blitt bedt om å revidere budsjett for inneværende år. Avvik mellom regnskap og budsjett i bevilgningsøkonomien fordelt på den enkelte enhet vises tabell 3 i vedlegg 1. Alle enheter har mindreforbruk i forhold til budsjett. Størst mindreforbruk ser vi på IHO, Fellesadministrasjonen og ISM.

IHO har mindreforbruk i forhold til periodens budsjett på totalt 15 mill. kr. Halvparten av dette knyttes til lønn, mens resterende gjelder drift og reiser. Instituttet har i liten grad ønsket å revidere kostnadsbudsjettet for inneværende år, slik at budsjettet gir lite styringsinformasjon. ISM har et mindreforbruk på 7 mill. kr i forhold til budsjett. Avviket skyldes i hovedsak lavere kostnader til drift, reiser og utstyrsinvesteringer. Fellesadministrasjonen som budsjettene har et samlet mindreforbruk i forhold til budsjett på nesten 9 mill. kr. Over halvparten av dette knyttes til lønn, mens resterende mindreforbruk gjelder øvrig drift og reiser. Mindreforbruk på fellesadministrasjonen er således positivt da det bidrar til at den samlede overbudsjetteringen på enheten blir noe lavere enn budsjettert, men også fellesadministrasjonen kunne gjort en grundigere jobb med å revidere budsjett for inneværende år.

3. Disponering av fakultetets strategiske midler

Rammen for fakultetets strategiske midler er 26 mill. kr i 2020. Pr. november er 3,1 mill. kr udisponert av årets ramme, se vedlegg 2 for disponeringer. Dette står i kontrast til tidligere rapporter som har vist en overbudsjettering på inntil 4 mill. kr. Som forventet har en del forpliktelser falt bort som følger av annen finansiering, eller forpliktelsen er forskjøvet i tid. Det gis i større grad garantier som vil innfris dersom enhetenes avsetninger er innenfor måltall, for å sikre en bedre utnyttelse av midlene og samtidig unngå å akkumulere ytterligere avsetninger på enheter som er over måltall.

Fakultetets strategiske midler er budsjettert på Fellesadministrasjonen, og det er lagt budsjett som om hele rammen er disponert fullt ut hvert år. Det er derfor et handlingsrom på strategiske midler

¹ Regnskap og budsjett er uttrekk fra regnskapssystemet pr. 22.11.2020.

i årene fremover som ikke er synliggjort i budsjettet, men som følges opp i en egen rapport. Et eventuelt mindreforbruk på strategiske midler går mot øvrig overbudsjettering på fellesadministrasjonen som budsjettenhet.

4. Prognose årsresultat 2020

Videre følger en prognose på årsresultat for 2020, samt nivå på avsetninger ved utgangen av året. Prognosen baseres på regnskap i for perioden januar til oktober, samt budsjett for november og desember. En del kostnader faktureres imidlertid på slutten av året, mens kostnaden kan være periodisert over en lengre periode i budsjettet. Det kan derfor forventes at noen enheter vil ha kostnader som overstiger budsjettet i november og desember. Prognosen kan likevel gi en god indikasjon på fakultetsnivå og vurderes å gi et mer riktig bilde av forventet årsresultat og utvikling i avsetninger enn budsjettene alene.

Tabell 2: Budsjett vs. prognose for 2020 (tall i hele 1000 kr)

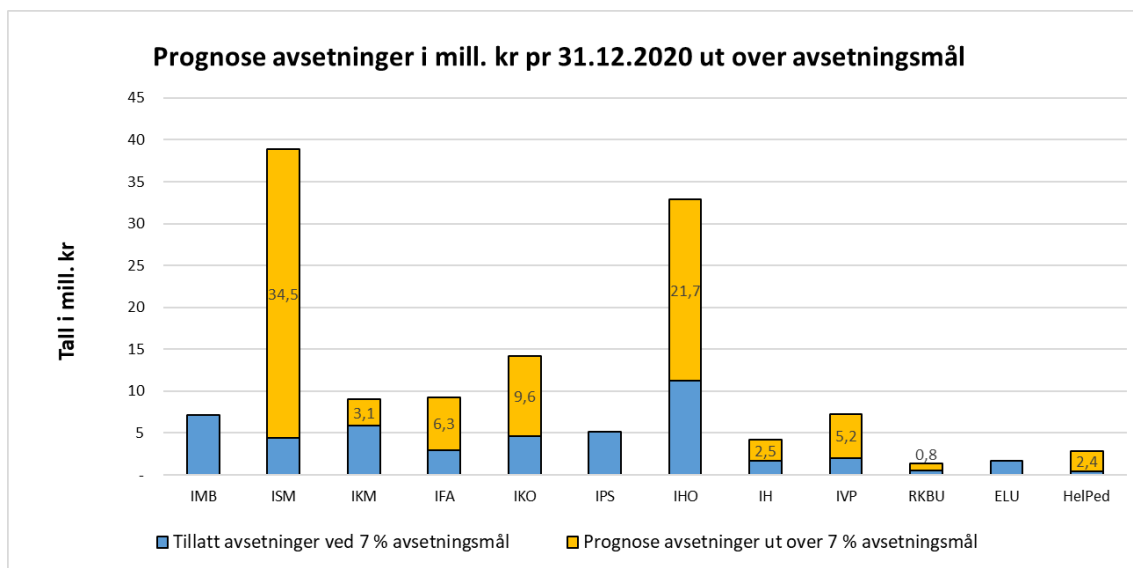
Kontoklasse	Budsjett 2020	Prognose 2020
3 – Inntekter	-851 983	-851 249
5 – Lønn	653 025	631 508
6 – Drift	121 161	109 701
7 - Drift reiser	36 706	20 764
8 – Finansposter	0	3
9 - Interne transaksjoner	73 626	76 398
Totalt	32 534	-12 876

Prognosen tilsier at Helsefak vil bruke 13 mill. kr mindre enn inntektene i 2020. Dette er i stor kontrast til budsjettene hvor vi planlegger å bruke 32,5 mill. kr mer enn inntektene.

Inntektene vil ifølge prognosen bli omtrent som budsjettert. Prognosen tilsier imidlertid at lønnskostnadene vil bli 21,5 mill. kr lavere enn budsjettert. Her forventes at de faktiske kostnadene vil ende et sted mellom budsjett og prognose. Lønnsveksten er budsjettert med virkning fra mai, men vil først få virkning fra 1. oktober dette året, noe som tilsier lavere lønnskostnader enn budsjettert. Periodisering av ferie, reise- og stipendforskudd vil imidlertid påvirke de endelige lønnskostnadene for året. Den viktigste faktoren er ferie som overføres til neste år og periodiseres inn som en kostnad i år. Til sammenligning utgjorde overføring av ferie fra 2019 til 2020 i underkant av 8 mill. kr for hele fakultetet. Videre forventes at kostnader til drift og reiser blir langt lavere enn budsjettert. Dette gjelder særlig kostnader knyttet til reiser, kurs, seminarer og konferanser som ifølge prognosen vil bli 16 mill. kr lavere enn budsjettert.

Det er relativt store avvik mellom budsjett og prognose for flere av fakultetets enheter. Felles for alle enheter er at prognosen viser at avsetningene vil være høyere enn budsjettert. Prognose for avsetninger pr. enhet ved utgangen av 2020, samt tillatt avsetninger ved 7 % avsetningsmål vises i tabell 4 i vedlegg 1. Ifølge prognosen vil fakultetet ha 62 mill. kr i avsetninger ved utgangen av 2020, noe som tilsvarer 7 % av inntekten fra KD. Fellesadministrasjonen vil ha negative avsetninger på rundt 50 mill. kr ved utgangen av året. Ut over dette er det kun IMB, IPS og ELU

som ifølge prognosen vil være innenfor avsetningsmålet på 7 %. Øvrige enheter har til sammen 86 mill. kr ut over avsetningsmålet ved utgangen av 2020 som vist i figur 2.

Figur 2: Nivå på avsetninger som overstiger avsetningsmål på 7 % av enhetens inntekt (tall i mill. kr)

Som nevnt tidligere iverksatte man i 2018 en rekke tiltak for å ta ned avsetningene på fakultetet både på kort og lang sikt. Det overbudsjetteres på fellesadministrasjonen for å gi instituttene tid til å iverksette sine planer. På grunn av varigheten og omfanget av merkostnader knyttet til stengingen av AKM og det påfølgende AKM-fondet, er overbudsjetteringen langt større enn tidligere forutsatt, og ut over det som synes forsvarlig. Da flere institutt ikke har klart å redusere sine avsetninger i tråd med vedtatt avsetningsmål, bør dette nå vurderes omdisponert for å redusere den samlede risikoen på fakultetet.

5. Veien videre

I forbindelse med årsregnskap 2019 ble det vedtatt at fakultetsledelsen i dialog med instituttene kan vurdere å omdisponere avsetninger fra institutt som har avsetninger over 7 % selv om fakultetet som helhet er under avsetningsmålet ved utgangen av 2020². Budsjett 2020-2025 og avsetninger er viktige tema for høstens dialogmøter. Instituttene er bedt om å redegjøre for konsekvensene av en omdisponering av avsetninger over 7 % og løfte særskilte grunner til å ha høyere avsetninger enn dette. Det har vært ønskelig med en prinsipiell diskusjon og ikke detaljer rundt det enkelte tiltak. Dialogen vil danne grunnlag for utforming av forslag til omdisponering av avsetning.

Fakultetsledelsen ser allerede nå to områder hvor man bør endre prinsipper rundt håndtering av avsetninger, og det knyttes til rekrutteringsstillinger og kjernefasiliteter. Noen enheter har større avsetninger knyttet til rekrutteringsstillinger enn det de er tillatt å ha i henhold til måltall. Dette skyldes i hovedsak forsinkelse i rekrutteringsprosess slik at inntekter overføres før noen tilsettes. I sak om budsjettfordeling 2021 foreslås tiltak for å redusere fremtidig akkumulering av avsetninger knyttet til dette.

² FS 5/20 Årsregnskap 2019 – Det helsevitenskapelige fakultet, ephorte ref. 2019/1158.

Gjeldende retningslinjer for kjernefasilitetene tillater kjernefasiliteter å akkumulere avsetninger som senere kan brukes til reinvesteringer³. I forbindelse med avsetningssaken i 2018 ble det vedtatt at vi ikke lenger skal spare til større investeringer, men at investeringer i infrastruktur skal finansieres innenfor rammen og/eller med forskuttering av inntekter⁴. De siste års investering i infrastruktur til kjernefasilitetene har i stor grad vært håndtert innenfor utstyrsbevilgningen til MH2. I årene fremover vil fakultetet i større grad søke midler fra strategisk fond på UiT, hvor det er anledning til å søke inntil 50 % finansiering til vitenskapelig utstyr. Oppdaterte retningslinjer og deriblant håndtering av avsetninger ved kjernefasilitetene vil foreslås av arbeidsgruppen som er nedsatt for å se på organisering av kjernefasiliteter ved Helsefak. Det anbefales at avsetninger trekkes inn fra alle kjernefasiliteter basert på regnskap 2020, slik at avsetningene kan håndteres samlet.

I forbindelse med årsregnskap 2020 vil fakultetsledelsen legge frem forslag til omdisponering av avsetninger basert på overnevnte prinsipper og dialog med instituttene.

Thrina Loennechen
dekan

—

Kjetil Kvalsvik
fakultetsdirektør

—

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: seksjonsleder Ann-Sofie Rydningen og seniorrådgiver Lena Liatun, seksjon for organisasjon og økonomi Helsefak.

Vedlegg

- 1 Budsjet, prognose og utvikling i avsetninger 2020 for enhetene ved Helsefak
- 2 Disponering av fakultets strategiske midler 2020

³ Nye retningslinjer for håndtering av TDI, ephorte ref. 2016/1685-19.

⁴ S 36/18 Håndtering av avsetninger ved Helsefak, ephorte ref. 2018/1041.